

DIENOS ŽINIOS

1945 m. spalio mėn. 18 dienos.

Raudonoji armija vel iversta i Lenkija. Lenkijos vyriausybė susitarė su Sovietu ~~maršalu~~ maršalu Rokosovskiu dėl įvedimo raud. armijos i Lenkija. Oficialiam pareiskime sakoma, kad Lenkijoje siauria nacional socialistines slaptos organizacijos, werwolf'as, partizanai ir balditai. Tvarkai kraste atstatyti ir sioms organizacijoms likviduoti ir prasoma i Lenkija iversti Raud. Armija. Atstacius tvarka Raud. Armija tuojaus Lenkija vel evakuos.

Gromyko i Amerika ir atgal. Sovietu pasiuntinys Vasingtone ir vyriausias sovietu atstovas parengiamajame Saj. Tautu Or-jos Komitete Gromyko antradieni atvyko i Vasingtona is Londono ir vakar lektuvu skubiai isvyko atgal i Europa. Korespondentai pranesa, kad jis buvo priimtas prezidento Trumano. Parengiamasis Komitetas Londone turejo susirinkti paskutinio posedzio, bet sovietu delegacija paprase atideti trims dienoms, nes ji turinti pries tai susisiekti su Maskva. Posedis buvo atidetas.

Suomiu vadai bus atiduoti teismui. Suomiu vadai su buv. prezidentu Ryti ir buv. ministeriu Taner'iu priesakyj busia atiduoti teismui.

Lenku karine misija Londone. I Londona atvyko lenku karine misija, kuri tarsis del lenku kariu, esanciu Londone, grazinimo i Lenkija. Menorintieji nebus grazinami.

Rumunija panaikino cenzura uzsienio pranesimams. Rumunu vyriausybė pranešė angli ir amerikieciu zurnalistams, kad ju pranesimai saviems laikrasciams nebus cenzuruojami. Visi pranesimai is uzsienio ir krasto viduje cenzuruojami ir toliau.

Portugalijoje opozicija rinkimuose nedalyvaus. Nesutikus vyriausybei rinkimu XI.18. nukelti velesniam laikui, opozicija nutare rinkimus boikotuoti, nes ji neturinti pakankamai laiko rinkiminei propagandai praveisti.

Japonijoje amnestija. Karalius paskelbe amnestija Japonijoje. Ji palies apie 1 milijona japonu.

Anglijos spauda. 1) Argentina. Laikrasciai konstatuoja fakta, kad Argentinos sostinej demonstruoja darbininkai uz buvusi diktatori pulk. Perron, kuris dabar yra suimtas. Laikrasciai pazymi, kad Perron tvirtinimas, kad jo pusej yra visi darbininkai, nesas is pirmo islauztas ir vercia susirupinti.

2) Atomine energija. Rysyj su ivykusiais debatais antradieni Zem. Rumuose apie atominę energiją, laikrasciai placiai nagrineja su sia tema susijusius klausimus. Vyriausybės laikrastis Daily Herald reikalauja sudaryti tarptautinę kontrolę, bet pries tai reikia pasalinti karo priezastis. Svarbiausios priezastys, kurios kelia karus, esancios ukines: badas, zemas gyvenimo standartas, blogas aprupinimas ir kiti. Karus kelia ir politines priezastys, svarbiausia is ju esanti netaikymas tautu gyvenime Atlanto Chartos principu. Panasiai pasisako ir konservatoriai Daily Telegraph. Laikrastis priduria, kad reikia isaiskinti pasaulio viesaja nuomone ir tik tada daryti sprendimus.

3) Javos reikalai. Javoje vyksta sukilimas pries olandus. Laikrasciai pazymi, kad atstatymas status quo Javoje neimanomas, reikia reformu. Olandija turinti suteikti indonezams savivalda, kuria Olandijos karaliene 1942m. buvo pazadejus.

4) Streikas Anglijoje. Laikrasciai yra nevienodu nuomoni. Vieni raso, kad streikas tuoj uzsibaigsias, kiti - kad ne.

Damaskinos imasi pats sudaryti kabineta. Nepavykus kitiems sudaryti min. kabineta. vakar emesi pats regentas metropolitas Damaskinos vyriausybės sudarymo. Tai pirmas atsitikimas Graikijoje, kad dvasininkas yra min. pirmininkas.

Anglija del Vengrijos isinties stovio. Isinties stovio paskelbimas Vengrijoje sukele nusivylima Anglijoje. Oficialus sluoksniai pareiske, kad sis paskelbimas zymiai uztes Vengrijos vyriausybės pripazinima is Anglijos puses, nes buvo manoma, kad vyriausybei pavyko atstatyti tvarka kraste ir tai esas svarbiausias irodymas jos sugebejimams ir pribrendimui irodyti, bet apsirikta.

Keiciama Japonijos konstitucija. Socialiniu reikalu ministras pareiske, kad tuojaus bus pakeista Japonijos konstitucija. Nauja konstitucija zymiai apses karaliaus teises, o praples parlamento.

Sovietai evakuoja Mandzurija. Kinu radijas pranesa, kad sovietai pradejo Mandzurijos evakuacija.

Argentinoj nauja vyriausybė. Min. pirmininkas buv. generolinis prokuroras sudarė naują kabinetą iš civilių asmenų. Jo sudėtis kol kas nežinoma.

Anglijoj streikas tesiamas toliau. Vakar, ivykusiuose susirinkimuose bei demonstracijose Londone ir kituose uostuose, uosto darbininkai nutare testi streika toliau.

Lenkija pasirasė Sąj. Tautų Organizacijos charta. Antradieni Lenkija Vakariniame pasirasė Sąj. Tautų Charta, bet prieš tai pastatė sąlygas: 1) dabartinės Lenkijos sienos turi būti skaitomos neličiamomis. 2) visu Europos valstybių vyriausybės turincios išplesti savo pagrindą, t. y. turi būti labiau sudemokratintos. Įvykdžius šias sąlygas galima busia išvengti karo Europoje, pareikšė Lenkijos užs. reik. ministeris.

bandytu jega paimti valdzia i savo rankas, britu kariuomene neleistu to padaryti. Toliau buvo pareiksta, kad padetis Graikijoje vis tebera rimta. Rumunijoje karalius Mykolas nebendradarbiauja su Grozos vyriausybe. Londono radijas pranesa, kad gandai apie karaliaus Mykolo bendradarbiavima su Grozos vyriausybe nesa tikri. Nuo VIII.23, t.y. nuo to laiko, kai Groza atsisake atsisistatydinti ir uzleisti vieta demokratiskesei vyriausybei, karalius Mykolas nera pasirases jokio dekreto bei istatymo, taigi nebendradarbiauja. Rumunijoje padetis esanti labai sunki, vyksta teroras, banditizmas ir networka, uz visa tai esa atsakingi komunistai. Gresia infliacija, ukinis chaosas ir ~~suimti~~ suirute. Uzsieniui cenzura panaikinta, bet viduj dar labiau susitiprinta.

Bulgarijoj tevynes frontas isleido atsisaukima. Bulgarijoj tevynes frontas, kuris tik vienas istato kandidatu sarasa rinkimams, isleido atsisaukima i gyventojus, ragindamas visus 100% dalyvauti rinkimuose. Tai yra atsakymas opozicijai, kuri kiek anksčiau kreipsi i tauta, raginama rinkimus boikotuoti, nes jie yra nelaisvia ir nedemokratiski.

Jugoslavijoje 8 milijonai rinkiku. Finansu ministras pareiske, kad Jugoslavijoje busimuosiuose rinkimuose tures teise balsuoti 8 milijonai zmoniu. Pries kara turejo teise balsuoti 3.5 milijono zmoniu.

Dalis uosto darbininku grizta i darba. I darba grizta Birkingham'e uosto darbininkai. Is sio uosto streikas buvo prasidejes. Darbo ministras pareiske, kad dar streikuoja 38.000.

Lenku pasiuntinys apie vokieciu isgabenima. Naujas Lenkijos pasiuntinys Londone pareiske, kad vokieciu issiuntimas is Lenkijos sustabdytas, bet daug vokieciu isvyksta savu noru. Lenkai is uzsienio nebusia prievarta gabenami atgal i Lenkija.

Siandien bandoma pagerinti absoliutus lektuvu greicio rekordas. Siandien bandoma pagerinti lektuvu greicio rekordas Anglijoj. Skris raketinis lektuvas (Dusenflugzeug). Meteoras, kuris vakar per bandymus pasieke 1500 mtr. aukstyj 880 klm. i valanda greitai.

pareiske, kad Italijsa nori atnaujinti su Prancuzija sajunga tokia pat, kaip pries kara. Tuo reikala jau tariamasi ir pats uzs.reik.ministras grizdamas del to norejes uzvaziuoti i Paryziu.

Italijsa reikalauja taikos sutarties. Italijos min.pirmininkas Pari pareiske, kad Italijsa reikalauja nors ir provizorines taikos sutarties, nes paliaubu sutartis toliau nelimanoma vykdyti.

Nauja atominė bomba. Anglu profesorius, tyrinejes atominė bomba, pareiske, kad siuo metu jau gaminama atominė bomba, kuri yra 100 kartu stipresne uz naudotas Japonijoje atomines bombas. Viena bomba atstoja 2.000.000.000 kilogramu paprastos sprogstamos medziagos. Amerikos oro pajegu virsininkas gen.Arnoldas pareiske, kad iki siol yra zinoma tik vienas apsigynimo budas nuo atomines bombos, tai neleisti jos ismesti, o ja ismetus, joku priemoniu apsiginti nera. Prancuzijoje komisija atominei energijai tirti. Prancuzijos vyriausybe paskyre komisija atominei energijai tirti.

Anglijos spauda. 1) Svarbiausiems karo nusikalteliams teisti tribunolo poseidis, 2) uosto darbininku streikas. Laikrasciai apraso ketvirtadieni vykusi darbdaviu ir uosto darbininku susitarimus profesiniu sajungu atstovu pasitarimus. Darbdaviai siule atlyginimo pakelima, atostogas, socialini draudima ir kt. Derybos nutrauktos be rezultatu, nes, darbdaviai nuomone, kolei nepradetas darbas, toliau deretis nera prasmes. 3) Argentina. Visi laikrasciai aprasineja naujaji perversma Argentinijoje ir buvusio diktatoriaus pulk.Perron grizima vel i valdzia. 4) Vengrija. Times apraso paskutinius ivykius Vengrijoje. Sovietu vyriausias kariuomenes vadas ir sajungininku kontroles komisijos pirmininkas mars.Vorosilovas treciadieni susisauke visu penkiu egzistuojanciu partiju vadus posedziui. Jis pareiske, kad Vengrijai graso pilietinis karas ir chaosas, ir kad tokiomis salygomis negali imtis valdzios ir atsakomybes viena kuri partija, bet turi visos dalyvauti, todel reiketu i rinkimus visoms partijoms eiti vienu sarasu. Sitas pareiskimas buvo padarytas tokia forma, kad buvo suprasimas kaip griezciausias reikalavimas. Vorosilovas nurode, kas Vengrija turetu imtis pavyzdi is Rumunijos ir Bulgarijos, kur taip jau yra padaryta. Sitokioj rinkimu sistemoj gali balsuoti arba ne, i rinkimus istikruju jokios itakos jis neturi. Tai esanti Budapesto savivaldybiu rinkimu paseka, kur laimejo nekomunistiska smulkiuju ukininku partija, o ne komunistai. Jeigu ir ten butu buve visiskai laisvi ir demokratiski rinkimai, tai tasu pasiskirstymas komunistams ir nekomunistams butu dar ryskesnis, ir mazuju ukininku partijos laimejimas butu buves absoliutus. Jeigu Vorosilovo reikalavimas bus ivykdytas, tai Anglija ir Amerika savo nusistatyma Vengrijos vyriausybe pripazinti tures perziureti, nes jos sutiko pripazinti vyriausybe tik su ta salyga, kad si praves laisvus ir demokratiskus rinkimus. Sudarant tik viena sarasa, apie rinkimu laisvuma ir demokratiskuma negali buti kalbos. Ivykiai Vengrijoje Amerika ir Anglija labai interesuoja, o koalicine vyriausybe galima butu sudaryti po rinkimu, baigia laikrastis Times. Vengrijoje jau sudarytas rinkimams tik vienas sarasas. Amerikos radijas pranesa, kad sovietams reikalaujant Vengrijoje sudarytas visu penkiu partiju tik vienas renkamuju sarasas.

Kaltinamajam akte minimi ir nusikaltimai Lietuvoje. Kaltinamajam akte pries 24 naciu nusikaltelius panineti ir naciu nusikaltimai sovietu Lietuvoje, uz kuriuos 24 kaltinamieji yra atsakingi. Akte sakoma, kad naciai is Lietuvos isgabeno visus vertingus meno turtus ir iszude Paneriuose 100.000, Kaune 70.000 ir Alytuj 60.000 zmoniu.

Cekoslovakijos karo ministras ir stabe virsininkas i Londona. Artimiausiu laiku ceku karo ministras gen.Svoboda ir kariuomenes stabe virsininkas vyks ta i Londona, kur tures pasitarimus su atitinkamais Anglijos pareigunais. Korrespondentai mano, kad si kelione turi tiksla atnaujinti glaudzius prieskarinius karinius santykius su Anglija ir gauti Anglijos parama tautinei ceku armijai sukurti.

Saj.tautu or-jos pirmosios susirinkimas Londone. Pranesama, kad ~~Sov-Saj~~ Saj. Tautu Or-jos pirmasis visuotinis susirinkimas ivyks Londone XII.8.Saj. Tautu Or-jos charta jau ratifikavo 39 valstybes.

Argentinijoje vel Plk.Perron diktatura. Pulk.Perron jau ciasi valdzioj vel labai stipriai, pranesa Amerikos radijas. Pries jo grizima sustines darbininkai buvo surenge masiniu streiku, protestuodami pries Perrono pasalinima is vyriaus. Graikijoje padetis vis rimta. Ketvirtadieni zemuosiuose rumuose vienas darbinis paklause vyriausybe, ka darytu Anglijos kariuomene, jeigu Graikijos desinieji bandytu jega paimti valdzia. Vyriausybes atstovas pareiske, kad Anglija nori, kad graiku tauta pati pastatytu vyriausybe. Jeigu desinieji ir kairieji